

Джек Лондон

Изчезването на Маркър
О'Брайън

– Решението на съда е да си обираш партушините от стана... по приетия начин, драги, по приетия начин.

Съдията Маркърс Обрайън се разсея и Чарли Маклъка го го смушка в ребрата. Маркърс Обрайън прочисти гърлото си и продължи:

– Като взима под внимание тежестта на престъплението и смекчаващите вината обстоятелства, драги, съдът изказва мнението и постановява да бъдеш снабден с храна за три дни. Смятам, че това е достатъчно.

Джак Аризонеца хвърли мрачен поглед към Юкон. Реката представляваше придошъл шоколадов поток, станал една миля широк и никой не знаеше колко дълбок. Брегът, на който стоеше, обикновено се издигаше десетина фута над равнището на водата, но сега реката ръмжеше на самия му ръб и всеки миг поглъщаше по мъничка частица от горния слой на пръстта. Тези частици се понасяха към зиналите уста на безкрайни пълчища кафяви въртопи и изчезваха. Още няколко инча и Червената крава щеше да бъде наводнена.

– Не е достатъчно – рече намръщено Джак Аризонеца. – Храна за три дни не стига.

– Спомняш ли си за Манчестър? – отвърна сурово Маркърс Обрайън. – Той не получи никаква храна.

– И останките му бяха намерени изхвърлени на Долната река, наполовина изядени от кучета – тросна се Джак Аризонеца. – А той извърши убийството, без да бъде предизвикан. Джо Дийвс не беше направил съвсем нищо, не беше йздъхнал. И само защото стомахът му не бил в ред, Манчестър скочи и му тегли куршума. Не си справедлив спрямо мен, Обрайън, да ти го кажа направо. Дай ми храна за една седмица, тогава може и да спечеля играта. С храна за три дни ми е спукана работата.

– Защо уби Фъргюсън? – го попита рязко

Обрайън. – Не мога да търпя вече тези безпричинни убийства. И те трябва да спрат. Червената крава не е чак толкова пренаселена. Тя е хубав стан и по-рано никога не е имало убийства. А сега са като епидемия. Жал ми е за тебе, Джак, но ти трябва да послужиш за пример. Фъргюсън не те е предизвикал толкова, че да го убиеш.

– Предизвикал! – изсумтя Джак Аризонеца. – Казвам ти, Обрайън, ти не разбираш, У тебе няма артистични чувства. Защо съм убил Фъргюсън? Защо Фъргюсън пееше „Товага исках да съм малко птиче“? Ето, това искам да зная. Защо пееше „Малко птиче, малко птиче“? Едно малко птиче стигаше. Едно малко птиче можех да понеса. Ама не, трябвало му да пее за две малки птичета. Аз го предупредих. Отидох при него най-учтиво и поисках да бъде любезен и да се откаже от едното малко

птиче. Молих му се. Имаше и свидетели, дето го потвърдиха.

– Пък и Фъргюсън не беше от най-сладкогласните певци – обади се някой от насъбралите се. о'Браян изглеждаше разколебан.

– Няма ли човек право да има артистични чувства? – настоя Джак Аризонеца. – Предупредих го. Да ги слушам неговите малки птичета беше оскърбление за чувствата ми. Ами че то има познавачи на музика толкова чувствителни и с такъв изтънчен слух, дето биха извършили убийство за много по-малко нещо от мен. Готов съм да си платя, задето имам артистични чувства. Ще преглътна лекарството и ще оближа лъжицата, но храна за три дни е много тънка работа, така е, с тази присъда аз се пиша направо приритал. Хайде, пристъпвайте към погребението.

О'Брайън все още се колебаеше. Той погледна въпросително Чарли Мъкълъка.

– Аз бих казал, господин съдия, че храна за три дни е доста строгичко – изказа се Чарли, – но парада го командуваш ти. Когато те избрахме да оглавяваш този наш съд, се условихме да не оспорваме решенията ти и, бога ми, не сме ги оспорвали и ще продължаваме да държим на тях.

– Може малко да съм го попрекалил, Джак – заговори О'Брайън с тон на извинение. – Толкова съм се изнервил с тия убийства; съгласен съм: ще

направим храната за една седмица. – Той внушително се поизкашля и хвърли бърз поглед наоколо. – А сега нищо не ни пречи да продължим и да я приключим тая работа. Лодката е готова. Иди и донеси храната, Лъоклер. Сметката ще я уредим после.

Джак Аризонеца доби благодарен вид, измърмори нещо за „проклетите птичета“ и се качи в откритата лодка, която неспирно триеше борда си о брега. Беше голяма гребна лодка, направена от разбичени на ръка нерендосани борови дъски от току-що отсечени дървета край езерото Линдърмън, на неколкостотин мили по-нагоре по течението, в подножието на Чилкут. В лодката бяха оставени чифт гребла и одеялата на Джак Аризонеца. Лъоклер донесе храната, вързана в чувал от брашно. Когато я слагаше, пошепна:

– Отмерил съм ти я богато, Джак. Ти си бил предизвикан да го направиш.

– Пускайте! – извика Джак Аризонеца. Някой отвърза фалината и я хвърли вътре. Течението грабна лодката, завъртя я и я понесе надолу. Убиецът не си даде труд да хване греблата, а се настани на кърмата и се залови да си свива цигара. Когато привърши, драсна клечка кибрит и я

запали. Тези, които го наблюдаваха, можеха да видят клъбцата дим. Мъжете останаха на брега, докато лодката се скри зад завоя половин миля по-надолу. Правосъдието бе казало думата си.

Жителите на Червената крава спазваха закона и привеждаха присъдите в изпълнение без забавянето, присъщо на мекушавостта на цивилизацията. На Юкон нямаше други закони, освен тези, които те сами изковаха за себе си. Бяха принудени да ги създават за себе си. Червената крава процъфтяваше на Юкон в онези ранни времена – 1887 година – и Клондайк с многолюдните му главоломни надпреварвания дремеше още в неподозираното бъдеще. Мъжете от Червената крава не знаеха дори дали станът им е разположен в Аляска, или в Северозападната територия, дали дишат под звездното знаме, или под британския флаг. До този

—
1 Северозападна територия Канада, западно от Хъдсъновия тогава част от доминиона.

Момент никой случайно мярнал се топограф не беше определил географската им ширина и дължина. Червената крава беше някъде на Юкон и това им стигаше. Колкото до знамената, станът не се намираще в никоя подведомствена област. А що се отнася до закона, те бяха на ния чия земя.

Създаваха си свои закони, и то много прости. Юкон привеждаше в изпълнение решенията им. На около две хиляди мили надолу от Червената крава Юкон се вливаше в Берингово море през делта, широка стотина мили. Всяка една от тези две хиляди мили представляваше дива пустош. Наистина отвъд Полярния кръг, там, където Юкон приема водите на Поркюпайн, имаше станция на Дружеството на Хъдсъновия залив. Но тя беше на много стотици мили от тях. Разправяха също, че на още много стотици мили по-нататък имало мисии. Ала това вече беше само слух; мъжете от Червената крава никога не бяха минавали оттам. Те бяха пристигали в тази безлюдна страна през Чилкут и изворите на Юкон.

Мъжете от Червената крава не отдаваха значение на никакви по-дребни провинения. Да се напиеш, да буйствуващ, да използваш мръсен език се смяташе за естествено и неотменно право. Мъжете от Червената крава бяха индивидуалисти и смятаха за свещени само две неща – собствеността и живота. Между тях нямаше жени, които да усложняват простите им нрави. В Червената крава имаше само три хижи от цели трупи. Повечето от четиридесетте заселници живееха в палатки или колиби, струпани от вършини; нямаше и затвор, където да държат

злосторниците, понеже всички бяха толкова заети да ровят земята за злато или да търсят злато, че не можеха да отделят един ден за изграждане на затвор. Освен това неразрешимият въпрос за храната правеше подобно начинание нецелесъобразно. Поради това, когато някой нарушеше правото на собственост и на съществуване, качваха го в открита лодка и го пускаха надолу по Юкон. Количеството на отпусканата му храна се определяше според тежестта на престъплението. Така дребен крадец можеше да получи храна за две седмици; дързък крадец – не повече от половината на това количество. Убиецът не получаваше нищо. Виновият в непредумишлено

убийство получаваше храна за три дни до една седмица. А Маркърс О'Брайън бе избран за съдия и беше този, който определяше количеството храна. Престъпният закон трябваше да се примири със съдбата си. Юкон го понасяше и той можеше да стигне, а можеше и да не стигне до Берингово море. Неколкодневната дажба, изразходвана крайно Пестеливо, можеше да му осигури успех. Липсата на храна бе всъщност равностепенна на смъртна присъда, макар и да оставаше все пак някаква надежда за спасение, но всичко зависеше от годишното време.

След като се отърваха от Джек Аризонеца и го видяха да изчезва от погледите им, заселниците напуснаха брега и отидоха да работят по участъците си – всички, с изключение на Джим Къдравия, който държеше единствената комарджийница в целия Север и покрай това спекулирало със златоносни находища. В този ден се случиха две важни неща. Късно сутринта щастие се усмихна на Маркърс О'Брайън. Той проми един долар, долар и половина и два долара от три корита едно след друго. Беше попаднал на златоносна жила. Джим Къдравия погледна изкопа, сам проми няколко корита и

предложи на О'Брайън десет хиляди долара за пълни права – пет хиляди в златен пясък, а вместо останалите пет хиляди – половината доходи от комарджийницата си. О'Брайън му отказа. Бил дошъл да вади пари от земята, разгорещено заяви той, а не да ги печели от другарите си. Бездруго не обичал комара. Освен това смятал, че находката му струва къде повече от десет хиляди.

Второто важно събитие се случи следобед, когато Сиски Пърли пристана с лодката си и я върза до брега. Той идваше направо от Външния свят и носеше вестник с четиримесечна давност. Нещо повече – докара шест бурета уиски, всичкото предназначено за Джим Къдравия. Жителите на Червената крава прекъснаха работата си. Те опитваха уискито – по долар чашката, отмерваха златото с везните на Къдравия и

разискваха новините. Тъй всичко щеше да си върви добре, ако на Джим не му бе хрумнала нечестива мисъл, а именно, първо, Да напише Маркърс Обрайън, а след това да купи от него мината.

Първата половина от изпълнението на този план

вървеше чудесно. Той започна рано вечерта и към девет часа Обрайън пропя. Беше обвил с една ръка врата на Джим Къдравия и дори се опитваше да изпее песента на непрежалимия покоен Фъргюсън за малките птичета. Смяташе, че това е съвсем безопасно, като се вземеше под внимание фактът, че единственият човек в стана с артистични чувства се носеше в този миг надолу по Юкон, влачен от течението с бързина от пет мили в час.

Обаче втората половина от плана все не можеше да се съчетае с първата. Колкото и уиски да наливаше в гърлото му, Джим Къдравия не успяваше да го накара да осъзнае, че да продаде периметъра си бе негов морален и приятелски дълг. Обрайън се колебаеше наистина и току губеше решителността си, готов да се предаде. Ала в помътения си ум се подсмиваше. Играта на Джим Къдравия му допаднаше и му харесваше да бие картите на противника си. Уискито беше добро. Беше от специално буре и горе-долу десетина пъти по-добро, отколкото в другите пет.

Сиски Пърли пълнеше чашите на останалото население на Червената крава в бара, а оргията на Обрайън и Къдравия се разгаряше в кухнята. Но Обрайън беше човек с широка ръка. Той отиде в бара и се завърна с Чарли Мъкълъка и Пърси Лъоклер.

– Мои приятели, дделови приятели – заяви той, като им намигна многозначително и сърдечно се усмихна на Къдравия. – Ввинаги имам вяра в тяхното мнение, винаги им вярвам. Те са ммомчета на място. Дай им малко от огнената вода, Къдравия, и дда я обсъдим тая работа.

Това дойде неочаквано, но Джим Къдравия набързо прецени отново участъка и като си спомни че в последното корито, което бе промил, имаше злато за седем долара, реши, че си заслужава добавъчното количество уиски, макар то да се продаваше в съседното помещение по долар чашата.

– Ааз ммай няма да приема – пелтечеше Обрайън на двамата си приятели, като се мъчеше да им обясни за какво става дума. – Кой? Аз ли?... Да го продам за десет хиляди? Не, дума да не става! Сам ще го копая златото, а после ще отида в Благословената земя... Южна Калифорния...

ето къде искам да завърша сетните си дни... шъ си направя... ддето казах преди, шъ направя... икво казах, че шъ внаправя?

– Развѣдник за щрауси – подсказа Чарли

Мъклъка.

– Вярно, точно това шъ направя. – О'Брайън

изведнѣж се прекъсна и загледа Чарли Мъклъка с дълбоко уважение. – Оотде позна? Нникога не съм го казал. Ссамо си мислех, че съм го казал. Амчи, ти ччетеш мислите, Чарли! Айде да ппием още

по една...

Джим Къдравия напълни чашите и има удоволствието да види как изчезва уиски за четири долара, при което с единия долар наказваше сам себе си: О'Брайън настояваше и той да пие наред с гостите си.

– По-добре земи парите сега – убеждаваше го

Льоклер. – Ще отидат две, докато го изкопаеш от участка, а през цялото туй време можеш да вътиш мънинки щраусчета и да скубеш перата

от големите.

О'Брайън прецени предложението и кимна одобрително. Джим Къдравия хвърли благодарен поглед

към Льоклер и напълни отново чашите.

– Ччакай маалко! – забърбори Мъклъка, чийто език беше започнал да се върти като откачен и да се заплита. – Ккато ттвой изповедник... ей, и аз пък таквоз... ккато твой брат... Оо, ддявол дъ гго

земя! – Той се поспря и събра сили да започне отначало. – Ккато приятел, ттвой дделови пприятел,

; ббих казал, ббих посъветвал... нне, ббих си ппо-скоро, дет има една ддума, да спомена... иискама

да кажа, дда тти внуша, чче мможее да има пповече щрауси... Ппо ддяволите! – Той обърна още

една чаша и продължи по-внимателно: – Ттуй, дет го иммам предвид, е... Ккво иммам предвид, бе? – Чарли се шибна десетина пъти по главата с опакото на ръката, за да поразмърда мислите си. – Осетих се! – тържествуващо извика той, – Ами ако в тая жжила има! сумати нещо повече от ддесет ххилйади ддолара!

О'Брайън, който сякаш беше съвсем склонил да склучи сделката, промени решението си.

– Ззнаменито! – провикна се той. – Ччудесно си се сетил. Нне съм ппомислил зза такова нещо! –

Той топло стисна ръката на Чарли Мъклъка. – Ддобър пприятел! Ддобър ссѣдружник! – След това се нахвърли войнствено върху Джим: – Може дда има о сто ххилйади в тая ммина! Няма да огграбиш ссвой

стар приятел, Къдравия, ннали няма? Рразбира се, няма! Ааз те познавам... по-до^бре, отколкото се познаваш тти сам. А дда прием още по една! Нний сме ддобри приятели ссичките, ннали, ссичките?

И така се нижеха приказките, така се нижеха чашките, така се нижеха насърчителните и обезсърчаващите изгледи за Джим Къдравия. Веднъж Лъо-клер се изказваше за незабавна продажба и кажи-речи спечелваше опъващия се О'Брайън на своя страна, за да го загуби след това пред по-блестящите съображения на Чарли Мъклъка. После Мъклъка беше този, който излагаше убедителни основания за продажбата, а Пърси Лъоклер упорито се опълчваше против. Подир малко самият О'Брайън настояваше да сключи продажбата, а двамата приятели със сълзи и ругатни се мъчеха да го разубедят. Колкото повече уиски поглъщаха, толкова по-богато ставаше въображението им. Срещу едно трезво „за“ или „против“ те намираха двадесетина пиянски аргумента и се убеждаваха един другото

толкова лесно, че непрекъснато променяха мнението си в спора.

Настъпи момент, когато и Чарли Мъклъка, и Лъоклер се произнесоха твърдо за продажбата и с ликуване се заеха да разгромяват възраженията на О'Брайън, щом ги изрече. О'Брайън изпадна в отчаяние. Беше изчерпал и сетните си аргументи и седеше онемял. Само гледаше умолително приятелите, които го бяха изоставили. Той ритна Чарли Мъклъка по пищялите под масата, но този безсрамен герой незабавно изтъкна ново и най-логично основание в полза на продажбата. Джим Къдравия донесе перо, мастило и хартия и написа договора. О'Брайън седеше, стиснал перото в ръка.

– Ссипи дда прием още по една, ппреди да се огкка.жа писмено ооот сто ххиляди долара.

Джим Къдравия напълни победоносно чашите. О'Брайън гаврътна уискито и се наведе напред с треперещо перо, за да сложи подписа си. Но преди още да допре листа, изведнъж се надигна, подтикнат от някакво хрумване, осенило съзнанието му.

Той застана прав пред тях, поклащайки се напред и назад, а в разтревожените му очи можеше да се съзре мисловният процес, който протичаше в неговия ..ум. Най-после стигна до някакво заключение. Сияещо великодушие заля лицето му. Той се обърна към собственика на комарджийницата, хвана го за ръка и тържествено заговори: .. – Ккъдравия, ти си ми приятел. Ето мойта 1а рръка. Стисни я. Ннее, ддруже, няма да го направя. Няма да го продам. Няма да отграбя един приятел. Нникой ккучи син няма да може нникога а;

да каже, че Ммаркъс О'Брайън е огграбил свой приятел, щото при приятеля му бил ппиян. Ти си ппиян, д Къдравия, и ааз няма да те огграбя. Ееей сега ми дойде наум. . . нникога ддосега не съм го ппомислял. Представи си, ссамо си го представи, Ккъдравия, щ сстар мой приятелю, ссамо си го ппредстави, чче в д щцелия тоз ппроклет участък няма десет ххилйади долара! Тти ще сей огграбен, бе! Ннее, ддраги, няма да го направя! Маркъс О'Брайън ввади пари от вземаята, нне от пприятелите си.

Пърси Лъоклер и Чарли Мъкълъка заглушиха продестите на комарджията с хвалебствия за този благороден подтик. Те прегърнаха О'Брайън от двете страни, обвиха обично ръце около врата му и излиянията им бяха толкова многословни, че не можеха да чуят предложението на Къдравия да добавят в договора уговорка в смисъл, че ако участъкът не даде десет хиляди, на него ще му бъде върната разликата между добива и продажната цена. Колкото по-дълго говореха, толкова по-прочувствено и по-благородно ставаше разискването. Изоставени бяха всички низки подбуди: те бяха трима филантропи, които се стремяха да спасят Джим Къдравия от собствената му филантропия. Настояваха, че той е филантроп. Отказваха да допуснат дори за миг, че могат да открият у него и една-единствена недостойна мисъл на тоя свят. Пълзяха, катереха се и прехвърляха високи и стръмни била на етиката и се давеха в метафизични морета на сантименталността.

Къдравия се потеше, кипеше от яд и сипваше уиски. Чувствуваше, че разполага с десетина довода, нито един от които нямаше нищо общо със златната мина, която искаше да купи. Колкото повече

приказваха, толкова повече се отдалечаваха от тази златна мина, и в два часа след полунощ Джим Къдравия се призна за победен. Той преведе един по един през кухнята безпомощните си гости и ги изхвърли навън. О'Брайън беше последен и тримата, хванали се за ръце, за да се крепят, затъпкаха пред вратата.

М- много те бива за зделки, Къдравия – казваше О'Брайън – Ттрябва да кажа, че ми ха... харесват похватите ти... финно, с широка рръка, щедро госто... госто.. .гостопримство. Праправи тти ччест. Ннищо долно, инито кккористно в ннрава тти. Ддето гго мказах...

Но тъкмо в този миг съдържателят на комарджийницата затръшва вратата. Тримата безгрижно се закикотиха пред прага. Смяха се много дълго. После Чарли Мъкълъка произнесе реч:

– Ччудна рработа... толкова да ше шмеем... нне, нне е ттуй, дет ишка;м дда кажа. Ммоята мишгъл е... ква беше, а? Ахъ, шетах ше!

Чудно нещо, как ше ишплъжват мишлите! Плъ-плъжгави ммишли... Хходил ли ши нияоташ дда гониш жайчи, Пърши, пприятелно? Иимах аж ино ккуче... штрашен жайчар! Ккак му ббеше името? Ние жная им-ме... ннииогаш нне е иммало имме... ннее... плъжгава мишъл, амма аж ше шееших... тттууй, дет ишшкам дда ккажа, ббеше... Ааа, дда го вже-мат мътните!

След това за дълго настъпи мълчание. О'Брайън се изхлузи от прегръдките им до седнало положение пред вратата и там леко заспа. Чарли Мъкълка гонеше изплъзващата се мисъл из всичките кътчета и гънки на гасещото си съзнание. Лъклер, очарован, чакаше недовършеното изказване. Изведнъж ръката на приятеля му го прасна по гърба:

– Шетих ше! – гръмовито изкрещя Чарли Мъкълка.

Сътресението от внезапния удар наруши последователността на мисловния процес у Лъклер.

– Кой ппроми в икоритото? – попита той.

– Ккоритото, ввягър! – Чарли Мъкълка се ядоса. – Ммишълта... ффа-ях я... ффанах я жа'пашката... ппишнах я!

По лицето на Лъклер се изписа захласнато, възхитено изражение и погледът му пак се закова върху устните на приятеля.

– ...Ааа, дда ппукна ммакар! – рече Чарли Мъкълка.

В този миг вратата на кухнята се откряна и Джим Къдравия изкрещя:

– Я си вървете в къщи!

– Чччудна работа – каза Чарли Мъкълка. – Шшгштата мишъл... шшшвъшем шшштата ккато ммойта. Ххайде дда ши вървим у ддома.

Те прихванаха О'Брайън от двете страни и потеглиха. Чарли Мъкълка започна да преследва на глас друга мисъл. Лъклер с въодушевение следеше преследването. Но О'Брайън не го следеше. Той нито чуваше, нито виждаше, нито разбираше нещо. Беше само един клатушкащ се автомат, подкрепян предано и несигурно от двамата си делови приятели.

Те поеа по пътеката надолу край Юкон. Жилището им не беше там, но изплъзващата се мисъл ги водеше натам. Чарли Мъкълка се кикотеше заради мисълта, която не можеше да хване, за да поучи с нея Лъклер. Тримата стигнаха до мястото, където лодката на Сиси Пърли беше оставена до брега. Въжето, с което бе вързана, минаваше през пътеката до един боров пън. Те се препънаха и се строполиха, О'Брайън под двамата други. Слаб проблясък на съзнание освети мозъка му. Той усети телата им да се стоварват отгоре му и за миг заудря бясно с

юмруци. След това пак се унесе. Лекото му похъркване зазвуча във въздуха и Чарли Мъкълъка се закиска.

– Ннова мишъл – заговори той, – шшвъшем ннова мишъл. Ей шега я ффанах... швъшем ббеж да я ггоня. Така ши дойде и аж я поммилвах по гглавичката. Тя ши е ммоя. О'Брайън ппиян... ппнян като швиня. Ттова е ллодката на Ппърли. Шшлагаме О'Брайън в ллоднката на Ппърли. Ббутам я... оошштав'я'ме я дда ттръгне ннадолу по. Юкон. О'Брайън ше шшъбужда шуттринта. Ттечението... ммного шилно... нне ммже да гребе, шрешту течението... ттрябва да ш.. ввърне пнешша. Иддва ллудполлу-дял. Тти и аш, нние шъ ффангем ггората. Шше му ддадем идин уурок, икато ннищо идин уурок.

Лодката на Сиокию Пърли беше празна, имаше само един чифт гребла. Планширът ѝ се търкаше о брега до самия О'Брайън. Те го търкулнаха вътре. Чарли Мъкълъка отвърза фалината, а Лъклер бутна

лодката по течението. След това, капнали от тежкия си труд, двамата легнаха на брега и заспаха.

Сутринта цялата Червена крава знаеше за шегата, изиграна на Маркърс О'Брайън. Сключваха се облози на невероятни суми за това, което, щеше да се случи на двамата виновници, когато жертвата се върнеше. Следобед сложиха човек да пази, та да узнаят, че вече пристига. Всички искаха да го видят, когато си дойде. Но той не дойде, макар и да го чакаха, без да си легнат цялата нощ. Не дойде и на другия ден, нито на по-другия. Червената крава никога вече не видя Маркърс О'Брайън и въпреки че се правеха много предположения, никога не се стигна до сигурно разкритие, което да разпръсне мистерията около изчезването му.

Знаеше я само Маркърс О'Брайън, а той изобщо не се върна, за да им я каже. На другата сутрин той се събуди, измъчван от страшно страдание. Стомахът му гореше от неимоверното количество изпито уиски като суха, пламтяща пещ. Цялата глава го болеше – и отвътре, и отвън, а още по-страшна беше болката До лицето. Шест часа от него се бяха хранили безброй хиляди комари и от неблагоприятната им отрова то беше жестоко подпухнало. Само с крайно усилие на волята той успя да отвори тесни цепки на лицето си, през които да може да надникне. Случайно помръдна ръцете си и те го заболяха. Той изкриви очи към тях, но не можа да ги познае, толкова се бяха подули от отровата на комарите. Беше се загубил, или по-скоро беше загубил себе си. В него нямаше нищо познато, което по мисловен път да накара да се събуди в разсъдка му връзката със съществуването му. Беше се откъснал свършено от миналото си, понеже около него нямаше нищо, което да възкреси в

съзнанието му спомен за това минало. Освен това чувствуваше се толкова зле и отпаднал, че мямаше сили и желание да се помъчи и разбере кой е и какво представлява.

Чак когато откри едно изкривяване (в кутрето причинено от неоправено счупване преди много години, позна, че е Маркърс О'Брайън. В същия миг миналото нахълта в съзнанието му. Когато откри под нокътя на палеца кървав мехур от миналата седмица, можа да определи самоличността си с двойна сигурност и разбра, че тези непознати ръце Принадлежат на Маркърс О'Брайън или, което бе не По-малко важно, че Маркърс О'Брайън принадлежи на тези ръце. Първата му мисъл бе, че е болен – че има речна треска. Толкова много го болеше да отвори очите си, че не се и опитваше да то стори. Едно плаващо клонче се удари рязко в лодката.

Той помисли, че някой чука на вратата на хижата му, и каза „Влез!“ . Почака малко и сетне рече раздразнено: „Остани си тогава вънка, да те вземат дяволите!“ Но въпреки това му се искаше, който и да беше, да влезе и да каже нещо за болестта му.

Ала както си лежеше, изминалата нощ започна да се възстановява в паметта му. Той съвсем не е болен, беше следващата мисъл, само е бил пиан, а сега трябваше вече да стане и да отиде на работа. Работата беше свързана с мината и тогава си спомни, че беше отказал да вземе десет хиляди долара за нея. О'Брайън рязко седна и с мъка отвори очи. Видя, че е в лодка и плава по придошлите кафяви води на Юкон. Обраслите със смърчове брегове и острови бяха непознати. Известно време беше смаян. Не можеше да разбере какво е станало. Спомняше си оргията от предишната вечер, но не виждаше връзка между нея и сегашното положение.

Той затвори очи и стисна с ръце болната си глава. Какво се е случило? Бавно в ума му възникна ужасна мисъл. О'Брайън се бореше с нея, мъчеше се да я пропъди, но тя не го оставяше: той е убил някого. Само с това можеше да се обясни защо е в отворена лодка и се носи надолу по Юкон. Законът на Червената крава, който беше прилагал толкова дълго, сега е бил приложен спрямо него. Беше убил някого и го бяха изпъдили с лодката. Но кого? Той търсеше отговор в измъчения си мозък, обаче единственото, което можа да си спомни, беше, че някакви тела паднаха отгоре му и той ги удряше. Кой са били те? Може да е убил не само един. Посегна към колана си. Ножа го нямаше в канията. Положително беше извършил убийство с него. Но е трябвало да има причина за това. О'Брайън отвори очи и уплашен затърси из лодката. Храна нямаше,

нито трохичка храна. Той седна със стон. Беше убил, без да е бил предизвикан. Законът е бил приложен към него с цялата му строгост.

Половин час О'Брайън стоя неподвижен, стиснал глава, и се мъчеше да мисли. След това разхлади стомаха си с малко вода от реката и се почувствува по-добре. Той се изправи самичък сред широко разлелия се Юкон, където не можеше да го чуе никой, освен първобитната пустош, и прокълна спиртните питиета. След това се върза за огромен плаващ бор, потънал в течението по-дълбоко от лодката, поради което се движеше по-бързо. Изми лицето и ръцете си, седна на кърмата и отново поразмисли. До Берингово море имаше две хиляди мили. Лодката се движеше средно с пет мили в час. В тези високи ширини по това време на годината нямаше нощи и той можеше да плава по реката двадесет и четири часа на денонощие. Това правеше сто и двадесет мили на ден. Да свали по двадесет за разни промеждия, оставаха по сто мили на ден. За двадесет дни щеше да стигне до Берингово море. И това нямаше да изисква изразходване на енергия: работата щеше да се върши от реката. Той можеше да лежи на дъното на лодката и да пази силите си.

Два дена не яде нищо. После, отнесен в плитчините на Юкон, слезе на брега на ниско разположените острови и събра яйца от диви гъски и патици. Нямаше кибрит и ядеше яйцата сурови. Те бяха вмирисани, но уталожваха глада. Когато пресече Северния полярен кръг, намери станцията на Дружеството на Хъдсъновия залив. Бригадата още не беше пристигнала от Макензи и в станцията нямаше никаква храна. Предложиха му яйца от диви патици, но той отвърна, че има достатъчно в лодката си. Предложиха му и чаша уиски, но той отказа, като прояви буйно отвращение. Обаче се сдоби с кибрит и след това вареше яйцата. Към устието на реката го забавиха насрещни ветрове и двадесет и четири дена прекара на яйчена диета. За съжаление той спеше, когато минаваше покрай двете мисии – на свети Павел и на Пречистия кръст. И можеше искрено да твърди, както и правеше след това, че всичките приказки за мисии на Юкон са чисти измишльотини. Нямаło никакви мисии и кой друг можел да го знае, ако не той.

Стигнал веднъж Берингово море, той смени яйчената диета с тюленова и докрай не можа да реши коя му беше по-противна. Към края на годината го

прибра един шатски митнически катер и следващата зима той погъна голям успех в Сан Франциско със сказките си за въздържанието. В тази област намери призиванието си. „Избягвай бутилката“ бе негов девиз и боен зов. Сполучваше изтънко да внуши впечатлението, че

бутилката е станала причина за голяма беда в собствения му живот. Споменаваше дори за загубата на цяло състояние по вина на тази пъкле-на примамка на дявола, но зад тази случка слушателите му винаги са до-лавяли призрака на някакво невъобразимо зло, докарано от бутилката. Той спечели успех в това свое призвание, побеля и се ползуваше с ува-жение в кръстоносния поход против спиртните питиета. Ала на Юкон изчезването на Маркърс Обрайън си остана легенда. То е мистерия, не по-малка от изчезването на сър Джон Франклин'

—
'Сър Джон Франклин (1786–1847) – английски изследовател на Ар-ктика, загинал при втората си експедиция. б. пр.

КРАЙ

Jack London
The Passing of Marcus O'Brien, 1907

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина, 7 юни 2003

Публикация:

Джек Лондон, Разкази и новели
Книгоиздателство „ГЕОРГИ БАКАЛОВ“, ВАРНА, 1987
Анелия Бошнакова, Сидер Флорин, преводачи, 1987
Борис Дамянов, Желяз Янков, Сидер Флорин, Тодор Вълчев, преводачи, 1963

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2203>]